

РЕШЕНИЕ

№ 1287

гр. София, 16.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 14-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на седми ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Ася Събева

Членове: Елена Тахчиева
Кристина Филипова

при участието на секретаря Таня Ж. Петрова Вълчева
като разгледа докладваното от Ася Събева Въззивно гражданско дело № 20211000503780 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С решение № 265186/03.08.2021г., постановено по гр.д.№ 8973/2020 г. по описа на СГС, ГО, 13 състав, е отхвърлен изцяло предявения от А. К. А. срещу В. Т. Т. иск с правно основание чл.127 ал.2 и чл.86 ЗЗД за заплащане на сумата от 70 000 евро с левова равностойност от 136 908,10 лв., представляващи припадащата й се 1/2 част от извършени от него месечни погасителни вноски по Договор за жилищен кредит № 3738/R/2009г. от дата 08.04.2009 г. платени за периода от 08.09.2015 г. до 09.04.2020 г., както и за сумата от 8 954,54 евро с левова равностойност от 17 513,58 лв. представляваща мораторна лихва върху главницата, начислена от датата на всяка извършена погасителна вноска за периода от 29.08.2017 г. до 09.04.2020г. като неоснователни .

Със същото решение А. К. А., е осъден да заплати на В. Т. Т. направените по делото разноски в общ размер на 2450 лв.

В срока по чл.259 ГПК срещу решението е депозирана въззивна жалба от ищеца по делото.

Жалбоподателят-ищец А. К. А. оспорва решението и моли съда да го отмени и уважи претенциите в пълен размер. Изтъква факта, че за да отхвърли така предявеният иск като неоснователен, първоинстанционният съд приема, че „регресното право по чл. 127, ал. 2 ЗЗД възниква в момента на погасяване на целия дълг, независимо от факта, че погасяването му е разсрочено на анюитетни вноски по погасителен план“, респ. „преди да

бъде налице пълно погасяване на солидарното задължение, не би могло да се прецени дали някой от солидарните длъжници е изпълнил повече от припадащата му се част“. Твърди, че този извод противоречи на материалния закон, както и на практиката на ВКС. Доколкото в настоящия случай се касае за дългосрочен договор за банков кредит, погасяването на който ще се извършва на месечни погасителни вноски, включващи част от главницата, лихва и месечна такса с първоначален срок от 300 месеца, впоследствие изменен със съответен анекс от 05.08.2009г. на 153м., то всяка една от тези погасителни вноски е изискуема на определения в погасителния план падеж. При това, непогасяването в срок, на която и да е от дължимите вноски по договора, е основание за обявяване на предсрочна изискуемост на кредита (чл.27, б.,б“ от Договор за жилищен кредит №3738/R/2009г.). Ето защо и за платилия една или повече вноски солидарен длъжник възниква право на регресен иск срещу останалите солидарни длъжници за припадащите им се части от всяка вноски. В този смисъл е съдебната практика на ВКС относно допустимост и основателност на предявена претенция по чл. 127, ал. 2 ЗЗД срещу солидарен длъжник за припадащата се част от дълга, без да е необходимо и пълно погасяване на последния. В този смисъл е Решение №16/04.02.2020г. по гр.д. №1222/2019г. по описа на ВКС, III ГО, съгласно което ако един от солидарните длъжници изплати повече от своята част от всяка отделна вноски, той има иск за разликата срещу другите солидарни длъжници съгласно чл.127 ал.2 ЗЗД. Не е необходимо длъжникът да изплати целия потребителски кредит, за да може да насочи иска си срещу останалите солидарни длъжници“. В тази връзка, от заключението на първоначалната ССЧЕ се установява, че за периода от 16.05.2009г. до 09.04.2020г. А. А. лично и/или чрез своята майка - св.М. А., е внесъл сума в размер от 350 930,06 евро при общо постъпила сума от 419 713,74 евро и общо задължение по кредита при 300 броя месечни вноски и лихвен процент 9,20% - 602 093,50 евро. Доколкото тези данни са изложени в приетата по делото първоначална експертиза, то изцяло необосновано съдът приема, че установеното за процесния период съотношение в извършените плащания от страна на ищеца, съответно - на ответника, би могло да бъде променено „с оглед извършени плащания за предходния период и предстоящи за бъдещия такъв“. Счита за неправилен извода на съда, че е внесъл за процесния период от 16.05.2009г. до 09.04.2020г. сума в размер на 103 791,88 евро, доколкото видно от допълнителната ССЧЕ, чрез разплащателната сметка на майка му М. А. е постъпила и изплатена по кредита допълнителна сума от 53 836,20 евро, от които 25 773,41 евро, внесени лично от А. А. и 28 062,79 евро - от М. А. в полза на последния. В негова полза са внесени и 1 325,00 евро отново от неговата майка. Тези обстоятелства са потвърдени от нея в о.с.з. от 18.03.2021 г.: „Тази сметка, която имам в банка „Пиреос“ я ползваме аз и моя син. Той я ползва за неговите нужди, имаха кредит, който плаща. В тази сметка парите са от продаден апартамент на мое име. С парите от тази сметка А. плаща кредит за жилището на В., бившата му съпруга.. Парите бяха мои и синът ми плащаше с мои пари“. Същите се подкрепят и от факта, че през 2012г. брачното правоотношение между ищеца и ответника е прекратено. **Въззиваемата страна В. Т. Т.** оспорва жалбата като неоснователна и моли съда да потвърди решението като правилно и законосъобразно. Твърди, че произхода на паричните средства, с които е обслужван кредита през процесния

период са приходи от стопанската дейност на съвместните на страните търговски дружества - „ЕМЮЛЕИШЪН“ ООД, ЕИК: 204276140, и „ТРЕЖЪР ЕНД КО“ ООД, ЕИК: 201909516, в които са съдружници и управители с равни права. Всички доходи на страните, респективно на семейството до м. март 2020г., произтичат единствено и само от дейността на тези две търговски дружества. От учредяването на дружествата и до настоящия момент съдружниците не са разпределяли дивидент. До м. юли 2018 г. месечната вноска по кредита е била в размер на 6000 лева. След м. юли 2018 г. размерът на вноската е 4000 лева. Твърди, че през процесния период страните са живели във фактическо съпружеско съжителство като са отглеждали заедно родените от брака им три деца. Затова намира за ирелевантно обстоятелството кой от двамата съпрузи е извършвал физически внасянето на съответната месечна вноска по кредита. Записването в съответния банков документ на която и да е от страните като вносител на паричната сума не означава, че този вносител е осигурил тази сума. През процесния период и двете страни са извършвали тези вноски, вкл. и от трето лице, през чиято сметка е бил обслужван процесния кредит поради наложен запор от страна на НАП върху сметката на ищеца в кредитиращата банка (запор от 2016г. за невнесени осигуровки). Разпитаната като свидетел М. А., майка на ищеца, заявява, че значителна по размер парична сума, налична по нейната сметка, е използвана от страните за обслужване на процесния кредит. Ищецът не установил доходи, които да му позволяват сам да обслужва процесния кредит. При условие на евентуалност, моли да бъдат изключени всички суми, собственост на св. М. А. и използвани от страните за обслужване на кредита, както и всички суми внесени от самата М. А. за обслужване на този кредит. Претендира разноски.

Софийски апелативен съд, действащ като въззивна инстанция, след като разгледа жалбите и обсъди събраните доказателства, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Първоинстанционният съд е бил сезиран с иск с правно основание чл.127 ал.2 и 86 ЗЗД. Ищецът А. К. А. твърди, че с Договор за жилищен кредит №3738/R/2009г. от 08.04.2009г., сключен между него и В. Т. А. (сега - Т.) като кредитополучатели, „Петият сезон“ ЕООД, ЕИК: 131175671, „Тринити три“ ЕООД, ЕИК: 131175671 (солидарни длъжници) от една страна и „Банка Пиреос България“ АД (понастоящем „Пощенска банка“ АД) като кредитодател, е предоставен банков кредит в размер на 270 000 евро за покупка и довършителни работи на правото на строеж на обособени обекти в жилищен, търговски и административен комплекс с подземни гаражи, в процес на изграждане в гр. София, СО, район „Изгрев“ в УПИ I - 1502,1709,1710 и УПИ II - 1502, 1522, 1709, 1710, кв. 55, местност „Изток-Изток“, а именно: ап.№ 25,26, предвиден за изграждане на трети надпартерен етаж в блок 1, на кота + 12.60 метра, с обща застроена площ от 181.40 кв.м., заедно с припадащите се 4,33% идеални части от общите части на блок № 1, равняващи се на 23,60 кв.м., както и заедно със съответните идеални части от правото на строеж върху УПИ и Подземен гараж № 1.2.2 предвиден за изграждане на втори сутерен под блок № 1 на кота - 2,85 със застроена площ от 40,50 кв.м., заедно с припадащите се 2,35% идеални части от общите части на подземни гаражи под блок № 1 и под блок № 2, равняващи се на 32,32 кв.м., както и заедно

със съответните идеални части от правото на строеж върху УПИ. С нотариален акт за покупко-продажба на право на строеж №78, том I, рег. №727, дело №74/2009 г. по описа на нотариус Д. Ч., „Есте Пропъртис“ ЕООД в качеството на продавач е прехвърлил правото на строеж на посочените по-горе имоти на купувачите В. А. (сега Т.) и А. А., като част от продажната цена, а именно - сума в размер на 165 224 евро, следвало да бъде изплатена по банков път със средства, произхождащи от банков кредит, предоставен по гореописания договор. Впоследствие с н.а. №79, том I, рег. № 731, дело № 75/2009 г. по описа на нотариус Д. Ч. страните по делото и кредитополучатели по договора В. А. (сега Т.) и А. А. са учредили в полза на „Банка Пиреос България“ АД договорна ипотека върху закупеното от тях със средства от кредита и в режим на СИО имоти, посочени по-горе. Твърди, че имотите са закупени по време на брака (сключен на 15.05.1994 г. и прекратен по взаимно съгласие по силата на Решение от дата 29.09.2012г., постановено по гр.д. № 8659/2012г. по описа на СРС) с цел да бъдат ползвани като семейно жилище. След развода и понастоящем апартаментът се обитава от ответницата В. Т. съвместно с децата им, макар правото на собственост да е прехвърлено на „ЕР БИ ДИ“ ЕООД, ЕИК: 201166984, представлявано от майката на г-жа Т. - М. Т. Ш..

След прекратяване на брака на 29.09.2012г. продължил да заплаща погасителните вноски в пълен размер, а В. Т. не е извършвала плащания, нито е поела дължимата своя част от всяка погасителна вноска. Така за периода от 08.09.2015г. до 09.04.2020г. е заплатил сума в общ размер на 187 767.24 евро с левова равностойност -367 240.80 лева, представляваща съответна част от общо дължимата по кредита сума за главница, лихви и такси, определени съгласно действащия погасителен план към кредита. Претендира заплащане на сумата от 70 000 евро с левова равностойност от 136 908.10 лв., представляващи припадащата му се част от извършени месечни погасителни вноски по Договор за жилищен кредит №3738/R/2009г. от дата 08.04.2009 г. за периода от 08.09.2015г. до 09.04.2020г., сумата от 8954.54 евро с левова равностойност от 17 513.58 лв. представляваща мораторна лихва върху главницата, начислена от датата на всяка извършена погасителна вноска за периода от 29.08.2017 г. до 09.04.2020 г. до 25.08.2020г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 25.08.2020г. до окончателното ѝ изплащане, както и сторените по делото разноски.

Ответникът В. Т. Т. оспорва иска като неоснователен и недоказан. Твърди, че всички парични средства, с които са плащани месечните вноски в исковия период по процесния договор за кредит, са получени от търговската дейност на „ЕМЮЛЕЙШЪН“ ООД, ЕИК: 204276140, и „ТРЕЖЪР ЕНД КО“ ООД, ЕИК: 201909516, в които дружества страните по делото са съдружници и управители с равни права. Посочва, че след прекратяване на брака между страните през 2012г. същите са продължили фактическото си съжителство до 16.03.2020г. като в този период са полагали заедно грижите за отглеждане и възпитанието на децата им. При месечни вноски от около 6000 лв. и впоследствие по около 4000 лв. и сума от 10 000 лв. за ежемесечната издръжка на семейството, никой от страните не би могъл самостоятелно да плаща тези вноски, което е аргумент, че погасителните вноски са извършвани с общи на страните средства, получавани като управители на горните

дружества. Твърди, че е извършвала плащания по кредита и след 16.03.2020 г. Претендира разноски.

От фактическа страна се установява, че на 08.04.2009г., е сключен договор за жилищен кредит № 3738/R/2009г. между „БАНКА ПИРЕОС БЪЛГАРИЯ“ АД, като кредитодател и В. Т. А. и А. А. като съкредитополучатели, „Петият сезон“ ЕООД, ЕИК: 131175671, „Тринити три“ ЕООД, ЕИК: 131175671 (солидарни длъжници), съгласно който, банката е предоставила кредит в размер на 270 000 евро за покупка и довършителни работи на правото на строеж на обособени обекти в жилищен, търговски и административен комплекс с подземни гаражи, в процес на изграждане в гр.София, СО-район „Изгрев“ в УПИ I - 1502,1709,1710 и УПИ II - 1502, 1522, 1709, 1710, кв. 55, местност „Изток - Изток“, а именно: Апартамент 25,26, предвиден за изграждане на трети надпартерен етаж в блок 1, на кота + 12.60 метра, с обща застроена площ от 181.40 кв.м., заедно с припадащите се 4,33% идеални части от общите части на блок № 1, равняващи се на 23,60 кв.м., както и заедно със съответните идеални части от правото на строеж върху УПИ и Подземен гараж № 1.2.2 предвиден за изграждане на втори сутерен под блок № 1 на кота - 2,85 със застроена площ от 40,50 кв.м., заедно с припадащите се 2,35% идеални части от общите части на подземни гаражи под блок № 1 и под блок № 2, равняващи се на 32,32 кв.м., както и заедно със съответните идеални части от правото на строеж върху УПИ.

От представения по делото н.а. за покупко-продажба на право на строеж № 78, том I, рег. № 727, дело № 74/2009г. на нотариус Д. Ч. с рег. № *** на НК, се установява, че „ЕСТЕ ПРОПЪРТИС“ ЕООД, в качеството на продавач, прехвърлил правото на строеж на посочените по-горе имоти на купувачите В. Т. А. и А. К. А. при продажна цена в размер на 221 530 евро, от които 56 306 евро заплатено от купувачите капаро, а сумата в размер на 165 224 евро страните са се съгласили да бъде изплатена на продавача със средствата, получени от банков кредит, предоставен на купувачите от „БАНКА ПИРЕОС БЪЛГАРИЯ“ АД, по силата на договор за жилищен кредит от 08.04.2009г. Представено е платежно нареждане от 15.04.2009г., установяващо извършено плащане в размер на 165 224 евро.

Видно от нотариален акт за учредяване на договорна ипотека № 79, том I, рег. № 731, дело № 75/2009г. от 10.04.2009г. на нотариус Д. Ч., В. А. и А. А. са учредили в полза на „Банка Пиреос България“ АД договорна ипотека върху закупеното от тях със средства от кредита и в режим на СИО право на строеж, съответстващо за изграждане на самостоятелни обекти, посочени по-горе.

Имотите са закупени по време на брака на страните (сключен на 15.05.1994г. и прекратен по взаимно съгласие по силата на Решение от дата 29.09.2012г., постановено по гр.д. № 8659/2012г. по описа на СРС).

Малко преди прекратяване на брака, В. Т. А. и А. К. А. са продали на „ЕР БИ ДИ“ ЕООД, представлявано от майката на ответницата Т. - М. Т. Ш., апартамент 25,26, находящ се в гр. София, ул. „Самоков“ № 28 „3“, бл. 1, ет.3, видно от н.а. за покупко-продажба на недвижими имоти № 58, том II, рег. № 4155, дело № 202 от 21.03.2012 г. на нотариус М. Г. с рег. № *** на НК.

Пред първа инстанция са изслушани две заключения на ССЕ – основно на л.187 и допълнително на л.310, приети от съда като обективно и компетентно дадени и неоспорени от страните, въз основа на които се установява, че за процесния период от 08.09.2015г. до 09.04.2020г. вкл. е погасено задължение в размер на 188 973.53 евро. За същия период е постъпила сума в размер на 189 075.44 евро, от които: 103 791,88 евро са внесени на каса от А. А.; 25 212,75 евро са внесени на каса от В. Т.; 536,30 евро постъпила сума по сметката отчитаща кредита; 58 157.61 евро са постъпили от сметка с титуляр А. М.Т.: 1 325,00 евро са внесени от М. Т. А.; 51,90 евро са служебно превалутирани от банката от разплащателна сметка с IBAN: ***** с титуляр А. А.К. Вещото лице посочва, че законната лихва върху половината част от постъпилите суми по Договор за жилищен кредит №3738/R/2009 г. от 08.04.2009 г. за периода от 29.08.2017г. до 09.04.2020г. е в размер на 7 144.20 евро, от които 2 170,40 евро представляват начислена лихва върху 12 500,00 евро от предсрочно погасена главница на 25.07.2018г.

По делото е допусната допълнителна съдебно-счетоводна експертиза, от която се установява съдържанието на предоставения по реда на чл. 192 ГПК от „Юробанк България“ АД диск, а именно: вносни бележки за постъпили суми по разплащателна сметка с титуляр М. Т. А. в размер на 53 836.20 евро. Вещото лице посочва е, че от тази сума - 25 773.41 евро са внесени от А. К. А., а 28 062.79 евро от М. Т. А..

От заключението на депозираната пред САС допълнителна ССЕ става ясно от анализа на предоставеното по делото извлечение от разчетна сметка за погасяване на кредит с аналитичен номер 4985 978 170221794 01 664 9 с титуляр А. К. А. се констатира, че за периода от 01.05.2020 г. до 19.04.2022 г. по сметката са постъпили 38 860,00 евро и кредитът е изцяло погасен. От внесената сума в размер на 38 860 евро, 34 810 евро е внесена от В. Т., а за сумата в размер на 4 050 евро не е посочен вносител. Видно от данните в Таблица №3 за периода от 08.09.2015г. до 09.08.2021г., когато кредитът е изцяло погасен, общия размер на постъпилата сума за погасяване на задължения по договора е 227 935,44 евро, от които: 129 565,29 евро са внесени от А. А.; и 60 022,75 евро са внесени от В. Т.; а сумата от 29 387,79 евро са внесени от М. Т. А.; /майка на А. А./ Затова експертизата приема, че сумата е внесена от А. А.. В резултат на така направените уточнения се установи, че от сумата в размер на 227 935,44 евро ($113\,967,72\text{ евро} \cdot 2 = 227\,935,44\text{ евро}$): 163 432,88 евро - внесени от А. А.; 64 502,56 евро - внесени от В. Т., т.е. **при този вариант и с направените уточнения, резултатът е, че А. А. е внесъл сумата от 49 465,16 евро повече ($113\,967,72\text{ евро} - 163\,432,88\text{ евро}$), а В. Т. съответно сумата от 49 465,16 евро по-малко.**

В случай, че от общата сума се извади 29 387,79 евро внесени от майката на жалбоподателя М. А., то общата сума би била 198 547,65 лева ($99\,273,825\text{ евро} \cdot 2 = 198\,547,65\text{ евро}$), от които: 134 045,09 евро - внесени от А. А.; 64 502,56 евро - внесени от В. Т. т.е. във варианта и с направените уточнения, резултата е, че А. А. е внесъл 34 771,265 евро повече ($99\,273,825\text{ евро} - 134\,045,09\text{ евро}$), а В. Т. с 34 771,265 евро по-малко.

За погасяване на задължения по договора за кредит за периода от 29.08.2017г. до 09.04.2020г. /три години преди депозиране на ИМ/ е постъпила общо сума в размер на 96 032,41 евро - /Таблица №3/ Разликата във вариант 1 към датата на ИМ между внесените суми от А. А. и В. Т. е 98 930,32 евро (163 432,88 евро минус 64 502,56 евро). Експертизата взема считано от 09.04.2020 г. назад направените погасителни вноски до 98 930,32 евро, които обаче при така зададения период са 96 032,41. В резултат на това изчислената законна лихва за 1/2 част от направените погасителни вноски в размер на 48 016,21 евро възлиза на 7 144,20 евро с левова равностойност 13 972,84 лева.

От показанията на разпитания по делото в о.с.з. на 18.03.2021г. свидетел М. Т. А. - майка на ищеца, се установява, че тя има банкова сметка в банка „Пиреос“, която ползвала заедно със сина си. Твърди, че наличните средства от продаден нейн личен апартамент са били използвани за погасяване на дължими по кредита вноски и уточнява, че парите били лично нейни, а синът ѝ плащал с тях за погасяване на процесния кредит.

Съдът кредитира показанията на свидетелката, при условията на чл.172 ЗЗД, като вътрешно непротиворечиви и логично обосновани. Доколкото плащанията на общите задължения е реализирано в периода от 2015г. до 2021г. вкл., а бракът е прекратен през 2012г., САС намира, че платените от майката на ищеца, сега жалбоподател, кредитни вноски не са с произход общи семейни спестявания или приходи от съвместна търговска дейност, генерирани преди развода на страните, нито плащането е направено с дарствено намерение и за двамата кредитополучатели. Формира извод, че платеното от майката е с цел погасяване единствено задължението на сина ѝ А., а не за общи семейни нужди, независимо от факта дали след развода страните са продължили да живеят заедно или не.

При така установената фактическа обстановка съдът намира следното от правна страна:

Безспорно е между страните, че същите са бивши съпрузи, чийто брак, сключен на 15.05.1994г., е бил прекратен по взаимно съгласие към 29.09.2012г. Със сключеното споразумение не са уредени имуществените отношения между страните, но още преди развода – на 21.03.2012г. семейното им жилище е продадено в полза на ЕООД «ЕР БИ ДИ», чийто едноличен собственик на капитала се явява майката на В.. Спорни са единствено облигационните отношения между двамата солидарни длъжници по договора за кредит от 2009г.

Съгласно чл.127 ЗЗД доколкото не следва друго от отношенията между солидарните длъжници, това което е платено на кредитора, трябва да се понесе от тях по равно. Законът предвижда оборима презумпция за равно поемане на дълга от солидарните длъжници. В случая по делото няма данни да е налице уговорка между страните за нарушаване на равенството или да е налице неравенство в интереса на длъжниците, тъй като дългът е поет за задоволяване на общите битови нужди на семейството. Под "нужди на семейството" по смисъла на чл. 32, ал. 2 СК се разбират общите потребности на членовете на семейството, които според практиката главно са за снабдяване със храна, стоки, продукти, материали, заплащането на необходимите за съвместния живот разходи /включително за оправданите

лични нужди на членовете на семейството/, задоволяването на които произтичат от изискванията за семейна солидарност, благаолучие и взаимопомощ. В този смисъл всичко закупено от съпрузите по време на брака /включително и закупуването на недвижими имоти/ с посочената цел е за нуждите на семейството. Когато едно парично задължение е поето от единия съпруг, солидарната обвързаност за другия възниква по силата на законовата презумпция, че взетата в заем сума се използва за задоволяване нужди на семейството. Съгласно установената съдебна практика при поемане на солидарно задължение, доколкото се предполага че длъжниците се облагодетелстват в равна степен, те следва и в равна степен да участват в задълженията. При съществуването на брачното правоотношение разходите за задоволяване на нужди на семейството се поемат от двамата съпрузи и не се поставя въпросът кой от съпрузите е страна по сделката, която е породила задължението, поето за такива нужди, нито кой от съпрузите е предоставил средства за неговото изпълнение. Този извод следва от разпоредбата на чл. 17 СК, която изисква съпрузите с общи усилия и съобразно своите възможности, имущество и доходи да осигуряват благаолучието на семейството и да се грижат за отглеждането, възпитанието, образованието и издръжката на децата.

Когато един от солидарните длъжници - бивш съпруг, удовлетвори кредитора след прекратяване на брака, той придобива регресно право срещу другия съпруг /дори и последният да не е страна по договора, като солидарността произтича от закона/, за да възстанови нарушеното имуществено равновесие. Такова регресно право възниква и ако изплащането от страна на единия от съпрузите на солидарно възникналия дълг /изцяло или частично/, е станало по време на брака, но с негови лични средства и при категорично оборена презумпция за съвместен принос в момента на плащането - както е в хипотезата на настъпила фактическа раздяла, доколкото последната е обективно състояние в отношенията между съпрузите, което се характеризира с липса на всякаква духовна, физическа и икономическа връзка между тях.

Съгласно чл. 127, ал. 2 ЗЗД солидарният длъжник дължи припадащата му се част от това, което е платено за погасяване на дълга такъв, какъвто е бил в момента на погасяването му, без значение дали дългът е погасен чрез плащане, или чрез поемане на ново задължение от погасилия дълг. Ако погасилият дълг е поел ново задължение, той не може да претендира повече от съдлъжниците си, нито те могат да възразяват за ограничаване на отговорността си, ако отговарят за изпадане в забава или не са били готови да изпълнят задължението точно - в горепосочения смисъл са Решение № 211 от 23.07.2012 г. на ВКС по гр. дело № 177/2011 г., IV г.о., ГК и Решение № 232 от 12.08.2014 г. на ВКС по гр. д. № 7488/2013 г., IV г. о., ГК, Решение № 342 от 4.01.2013 г. на ВКС по гр. д. № 1358/2011 г., IV г. о., ГК, Решение № 293 от 19.11.2013 г. на ВКС по гр. д. № 3267/2013 г., III г. о., ГК и Решение № 143 от 6.02.2017 г. на ВКС по т. д. № 2693/2014 г., II т. о., ТК

Преценката за това дали задълженията са поети за нужди на семейството по смисъла на чл. 32, ал. 2 СК се прави към момента на поемане на задължението т.е. 08.04.2009г. и разпорежданията с имота, включително и между съпрузите при условията на чл. 38 и следв.

от СК, не променя правата на страните, които те са имали в съсобствеността към момента на неговото придобиване. Прекратяването на имуществената общност чрез развод по взаимно съгласие е довело до промяна на отошенията между страните /между съпрузите/, но не се е отразила на отношенията им с кредитора, т.е. не може да се приеме, че промяната в правата на собственост между страните е довела и до промяна във вътрешните отношения между солидарните длъжници /така решение № 314 от 07.03.2017 г. по гр. д. № 2499/2016 г. по описа на ВКС, Четвърто ГО/.

СГС е приложил нормата на чл.32 ал.2 СК, съгласно която съпрузите отговарят солидарно за задълженията, поети от двамата или от единия от тях за задоволяване на нужди на семейството. Формирал извод, че в конкретния случай, солидарността произтича не само от законовата разпоредба, а и от договора за кредит от 2009г., който е подписан лично от ответницата и в който е указано, че тя носи солидарна отговорност на основание чл.25 ал.2 СК. С подписването на този договор ответницата е удостоверила, че кредитът е за семейни нужди и тя носи солидарна отговорност. Независимо от това е формирал погрешен извод, че регресното право по чл.127,ал.2 ЗЗД възниква едва в момента на погасяване на целия дълг, независимо от факта, че погасяването му е разсрочено на анюитентни вноски по погасителен план. Според СГС доколкото в отношенията между солидарните длъжници - солидарният дълг е единен и произтича от един юридически факт, докато не бъде погасен дълга в цялост, няма как да възникне регресното право по чл. 127, ал. 2 ЗЗД и да настъпи падежа на задължението на възстановяване на надплатеното. Затова искове са отхвърлени.

САС не споделя горния извод по следните съображения:

Доколкото в настоящия случай се касае за дългосрочен договор за банков кредит, погасяването на който ще се извършва на месечни погасителни вноски, включващи част от главницата, лихва и месечна такса с първоначален срок от 300 месеца, впоследствие изменен със съответен анекс от 05.08.2009г. на 153м., то всяка една от тези погасителни вноски е изискуема на определения в погасителния план падеж. При това, непогасяването в срок, на която и да е от дължимите вноски по договора, е основание за обявяване на предсрочна изискуемост на кредита (чл.27, б.,б“ от Договор за жилищен кредит №3738/R/2009г.). В този смисъл, задължението към банката - кредитор с предварителното съгласие на последната се изпълнява на части, съгласно договора и погасителния план, като всяка вноска има свой собствен падеж и свое самостоятелно значение като изпълнение на задълженията по договора за кредит. Ето защо и за платилия една или повече вноски солидарен длъжник възниква право на регресен иск срещу останалите солидарни длъжници за припадащите им се части от всяка вноска, а не за целия дълг и едва след неговото погасяване. В този смисъл е трайната практика на ВКС по чл.127 ал.2 ЗЗД срещу солидарен длъжник за припадащата се част от дълга, без да е необходимо и пълно погасяване на последния. В този смисъл е Решение №16/04.02.2020г. по гр.д. №1222/2019г. по описа на ВКС, III ГО, съгласно което : „Всяка вноска има свой собствен падеж и свое самостоятелно значение като изпълнение на задълженията по договора за кредит. Затова при плащането на всяка вноска във вътрешните отношения между солидарните длъжници се прилага

разпоредбата на чл.127 ал.1 ЗЗД т.е. това, което е платено на кредитора, трябва да се понесе от тях по равно. Ако един от солидарните длъжници изплати повече от своята част от всяка отделна вноски, той има иск за разликата срещу другите солидарни длъжници съгласно чл.127 ал.2 ЗЗД. Не е необходимо длъжникът да изплати целия потребителски кредит, за да може да насочи иска си срещу останалите солидарни длъжници“.

В последващия договор за продажба на семейното жилище в полза на дружество ЕООД, притежавано от майката на ответницата, сега въззиваема, на 21.03.2012г. не е уговорено нищо по отношение на кредита, т.е. купувачът не е поел задължението да плати цената на апартамента чрез погасяване на кредита директно към банката т.е. правното положение на ответницата като солидарен длъжник се е запазило. По тези съображения предявеният иск следва да бъде уважен, съгласно заключението на вещото лице по вариант първи, като се включи и плащането, направено от майката на ищеца.

На първо място за периода от 16.05.2009 г. до 09.04.2020 г. вкл. по договора е погасено задължение в размер на 418 016,21 евро, а за процесния такъв , който е част от горния от 08.09.2015 г. до 09.04.2020 г. сумата от 189 075.44 евро. Претенцията е за надплащане само за времето от 08.09.2015 г. до 09.04.2020г., като твърдението на ищеца е, че в този именно период е надплатил 70 000 евро с левова равностойност от 136 908.10 лв. Действително за периода от 08.09.2015г. до 09.08.2021г., когато кредитът е **изцяло погасен**, общият размер на постъпилата сума за погасяване на задължения по договора е 227 935,44 евро, от които: 129 565,29 евро са внесени от А. А.; и 60 022,75 евро са внесени от В. Т.; а сумата от 29 387,79 евро са внесени от М. Т. А. /майка на А./ Така на практика А. А. е внесъл сумата от 49 465,16 евро повече (113 967,72 евро- 163 432,88 евро), а В. Т. съответно сумата от 49 465,16 евро по-малко.

Двамата са солидарни длъжници към банката и след надплащането от страна на кредитополучателя А. А., той се е суброгирал в правата на удовлетворения кредитор /банката/ по смисъла на чл.155 ал.2 ЗЗД /. Плащането, на обезпеченото с ипотека задължение, е достатъчно за суброгирането на ипотекарния длъжник в правата на удовлетворения кредитор. По настоящото дело, фактът на извършено от ищеца плащане на част от дълга за период от фактическата раздяла и след прекратяването на брака - до подаване на исковата молба, чрез внасяне на ежемесечните анюитетни вноски по договора за кредит съобразно погасителния план в целия им размер, е безспорно установено по делото. Поради това, платеното за погасяването на солидарното задължение към този момент от единия съдлъжник, е породило правото му на вземане срещу другия солидарен длъжник, за частта която е надплатена -половината от сбора на всички платени погасителни вноски за процесния период. Фактът, че след депозиране на ИМ ответницата, сега въззиваема страна, също е погасила част от общия дълг, следва да бъде съобразен от настоящата инстанция по смисъла на чл.235 ГПК и прихванат от претенцията от ищеца, сега жалбоподател, тъй като солидарният длъжник дължи припадащата му се част не от общия дълг, такъв какъвто е бил в момента на възникването му, а припадащата му се част от това, което е платено за погасяването на дълга такъв, какъвто е бил в момента на погасяването към 2021г. При

липсата на доказателства за противното и оглед прекратяване на брака между страните, платеното от ищеца съгласно чл.127 ал.2 ЗЗД следва да се понесе от тях по равно - презумпцията за равенство в дяловете не е опровергана. В този смисъл и доколкото ищецът има право да претендира от ответницата сумата, която надвишава припадащата му се част от дълга, то незаконосъобразно първоинстанционният съд е приел, че релевираната претенция се явява неоснователна.

С оглед гореизложеното и при несъвпадане изводите на първа и настоящата инстанции, решението следва да бъде отменено в частта посочена от вещото лице като надплатено, а искът уважен до посочените от вещото лице размери на главница и лихви.

На основание чл.78 ал.1 ГПК въззиваемата страна следва да заплати в полза на жалбоподателя направените пред двете инстанции разноски, съгласно приложения списък по чл.80 ГПК, в размер от 9689 лв., от които 6400 лв. платен адв.хонорар за въззивна инстанция. Направено е възражение за прекомерност, което съдът намира за основателно предвид обжалвания интерес от общо 110 717 лв. и факта, че минималното възнаграждение по чл.7 ал.2 т.5 Наредба №1/2004г. Следва да се присъди по старата редакция на текста т.е. преди изменението от 04.11.2022г., тъй като договорът за правна помощ е сключен още пред първа инстанция, а приложената към списъка по чл.80 ГПК разписка за платена сума от 6400 лв. е с дата 09.09.2021г. т.е. приложима е старата редакция на чл.7, което означава 3530 лв. плюс 2% за горницата или общо 3744 лв. за настоящата инстанция. Така общо се дължи сумата от 7033 лв. направени разноски пред САС.

Разноските присъдени пред първа инстанция следва да се променят като краен резултат с оглед изхода на делото, като съгласно списъка по чл.80 ГПК на л.371 общо платен хонорар от 12 800 лв. От тях дължими са само 3744 лв., както и реално направени разходи в размер на 6727 лв. или общо се дължи сумата от 10 471 лв. разноски пред първа инстанция.

Възражението за прекомерност на хонорара съдът намира за основателно по наведените по-горе доводи с оглед старата редакция на разпоредбата т.е. преди 04.11.2022г.

Воден от горното и на основание чл. 271 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 265186/03.08.2021г., постановено по гр.д.№ 8973/2020 г. по описа на СГС, ГО, 13 състав, в частта, с която е отхвърлен иск с правно основание чл.127, ал.2 и чл.86 ЗЗД за заплащане на сумата от 49 465.16 евро с легова равностойност от 96 745.13 лв., представляваща регресно вземане, както и за сумата от общо 7 144,20 евро с легова равностойност 13 972,84 лв. представляваща мораторна лихва върху главницата, считано от датата на всяка извършена погасителна вноска за периода от 29.08.2017 г. до 09.04.2020г., като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА В. Т. Т. ЕГН: ***** гр. ***, ул. „****“ № ** „**“, бл. *, ет. *, ап. **, Комплекс „Есте хоум енд СПА“, чрез адв.В. Н. **ДА ЗАПЛАТИ В ПОЛЗА НА** А. К. А., ЕГН: ***** гр. ***, ул. „****“ № **, ет. *, чрез адв. С. К. от САК, съдебен адрес: гр.София,

бул.,„Витоша“ № 168, ет.1, ап.1 сумата от 49 465.16 евро /четиридесет и девет хиляди четиристотин шестдесет и пет евро/ с легова равностойност от 96 745.13 лв., /деветдесет и шест хиляди седемстотин четиридесет и пет лева/ представляваща припадащата се 1/2 част от погасено солидарно задължение по Договор за жилищен кредит № 3738/R/ 08.04.2009 г., както и сумата от 7 144,20 евро /седем хиляди сто четиридесет и четири евро/ с легова равностойност 13 972,84 лева /тринадесет хиляди деветстотин седемдесет и два лева/, представляваща мораторна лихва върху главницата, считано от датата на всяка извършена погасителна вноска за периода от 29.08.2017 г. до 09.04.2020г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 25.08.2020г. до окончателното й изплащане, както и сумата от 7033 лв., /седем хиляди тридесет и три лева/, направени по делото разноси пред въззивна инстанция и сумата от 10 471 лв. /десет хиляди четиристотин седемдесет и един лева/ направени разноси пред първа инстанция.

ПОТВЪРЖДАВА решението в останалата обжалвана отхвърлителна част - за разликата над 49 465.16 евро до 70 000 евро с легова равностойност от 136 908,10 лв., както и за сумата над 7144.20 евро до 8954.54 евро представляваща мораторна лихва върху главницата.

Решението може да се обжалва в едномесечен срок от съобщаването му на страните с касационна жалба пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____